LUCRĂRI DE ARTĂ ROMÂNEASCĂ ÎN COLECȚIILE STRĂINE

CORINA NICOLESCU

În dorința de a cunoaște în întregime patrimoniul artei vechi românești, am început de lungă vreme înregistrarea sistematică a tuturor obiectelor aflate în colecțiile străine, publicate sau inedite. Rezultatele au întrecut așteptările noastre, iar în viitor vor face obiectul unui catalog.

Inaugurînd această rubrică în „Revista Muzeelor" sper că și alți cercetători vor putea semnala prezența în colecțiile din străinătate a lucrărilor de artă modernă și contemporană, ca și a obiectelor de interes istoric și etnografic. Roadele acestei preocupări mai cuprinzătoare vor putea lumina, mai ales în domeniul artei moderne și etnografiei, locul pe care îl deține țara noastră în contextul internațional.

Modul în care operele de artă veche românească au trecut din tezaurul unei mari mănăstiri într-un muzeu sau o bibliotecă din străinătate este mai greu de precizat, deoarece ar trebui să cunoaștem istoricul fiecărei piese în parte. În rare cazuri ele reprezintă daruri, moșteniri sau prăzi de război care au rămas în țara respectivă de sute de ani. În general însă, cele mai multe obiecte de artă feudală au intrat în colecțiile diferitelor mănăstiri de la Athos sau din Orientul Apropiat, mai ales în secolul trecut, prin circulația călugărilor greci. Numeroase obiecte din Transilvania, îndeosebi de caracter arheologic și operele din metale prețioase lucrate de argintarii sași, datorită împrejurărilor istorice de înglobare a acestei provincii regatului maghiar și apoi imperiului habsburgic, s-au păstrat în muzeele din orașele Viena și Budapesta. În aceleași muzee se găsesc de asemenea și obiecte descoperite întîmplător sau cu prilejul săpăturilor arheologice făcute pe teritoriul Transilvaniei. Lucrările din colecțiile occidentale sînt în marea lor majoritate cumpărate în secolul trecut sau după ultimul război mondial.

Cu decenii în urmă I. Bogdan[1], M. Beza[2], N. Iorga[3] ș.a. au semnalat în diverse publicații lucrările de interes artistic sau istoric aflate în colecțiile din străinătate.

G. Millet, marele cercetător francez, în ultima sa lucrare „Broderies religieuses de style byzantin"[4] a studiat un număr de șaptesprezece broderii lucrate în Țara Românească și Moldova, păstrate în mănăstirile athonite, făcînd un imens serviciu științei românești prin descoperirea unor opere valoroase din secolele XV—XVI, în marea lor majoritate necunoscute.

Deoarece scopul final al acestor articole ar trebui să ducă la realizarea unui „corpus" al obiectelor românești aflate peste hotare, socotim necesar ca prezentarea materialului să cuprindă două părți. În primul rînd se vor face considerații de caracter general asupra obiectelor, mai ales cînd formează un lot omogen, apreciindu-se valoarea artistică și semnificația lor istorică și apoi se va da fișa fiecărei lucrări, conținînd datele esențiale.

Acest prim articol are drept obiectiv o serie dintre icoanele românești care au figurat într-o expoziție de mari proporții intitulată „Les icônes dans les collections suisses", organizată la Muzeul Rath din Geneva în vara anului trecut. Fiind în Elveția pentru realizarea expoziției „Roumanie. Trésors d'Art", de la Neuchâtel, am avut ocazia de a vizita muzeele și colecțiile din Geneva, prilej pe care l-am folosit ca să cercetez și icoanele românești din cadrul expoziției amintite. Erau expuse optsprezece lucrări românești într-un total de două sute opt piese. Selecția lucrărilor, prezentarea lor în condiții optime sub raportul expunerii și realizării catalogului[5], s-au făcut de către conservatorii din cadrul Muzeului de artă și istorie. Materialul a fost dispus geografic și, în cadrul fiecărei țări, grupat cronologic. În expoziție dominau icoanele rusești; în ultima sală care încheia prezentarea puteau fi admirate icoanele românești. Cu excepția unei singure

[1] I. Bogdan, *Cîteva manuscripte slavo-române din biblioteca imperială de la Viena*, Analele Acad. Rom. Mem. Sect. ist., S. II, tom. XI, p. 1—28; idem, *Două steaguri ale lui Ștefan cel Mare din Muntele Athos*, Analele Acad. Rom. Dezbateri, S. II, tom. XXIX, p. 645—656.

[2] M. Beza, *Urme românești în răsăritul ortodox*, București, 1937.

[3] N. Iorga, *Muntele Athos, în legătură cu țările noastre*, Analele Acad. Rom. Mem. Sect. ist., S. II, tom. XXXVI, 1913—1914, mem. 14, p. 447—517; idem, *Noi obiecte de artă găsite la Ierusalim în mănăstirea Sf. Sava și la Muntele Sinai*, Bul. Com. Mon. Ist. 1931, XXIV, p. 181—187; idem, *Două opere de artă românești din secolul al XVI-lea la Muntele Athos*, B.C.M.I., 1933, XXV, pp. 27—31; idem, *Două evangheliare ale fiilor lui Petru Rareș*, B.C.M.I., 1934, XXVI, pp. 87—88; idem, *Evanghеliarul lui Alexandru Vodă Mircea la Muntele Sinai*, B.C.M.I., 1934, XXVI, pp. 85—86; idem, *Les arts mineurs en Roumanie*, 2 vol. București 1934—1936.

[4] G. Millet, *Broderies religieuses de style byzantin*, Paris, 1939—1947, vol. I, album, vol. II text și album.

[5] M. Lazović, E. Rossier, *Les icônes dans les collections suisses*, Genève, 1968 (cu o prefață de M. Chatzidakis și V. Djurić).

https://biblioteca-digitala.ro

lucrări[6], toate celelalte aparțin colecției Walter Schweitzer din Lucerna.

Raportate la lucrările păstrate în colecția Muzeului de Artă din București și în tezaurele mănăstirești, icoanele din Elveția nu prezintă o valoare excepțională. Aceasta nu le micșorează interesul, care este deosebit de mare prin faptul că numai în colecția Schweitzer din Lucerna poate fi admirată cea mai bogată grupare de icoane românești aflată în Europa. În Germania Federală, la Recklinghaus, există un muzeu întreg consacrat picturii de icoane în lumea bizantină, Rusia și țările balcanice. Aici se găsesc doar cîteva zeci de icoane pe sticlă și o singură icoană pe lemn din Moldova. Grupul acesta omogen din Elveția mai are avantajul de a oferi publicului imaginea unitară a icoanei românești deoarece lucrările aparțin Transilvaniei, Țării Românești și Moldovei. Din punct de vedere cronologic, ele se situează în secolul al XVII-lea și cel următor cu o singură excepție, care poate fi din a doua jumătate a secolului precedent. În catalogul care a însoțit expoziția, datarea multora dintre ele este mai timpurie. De asemenea, în scurtul studiu introductiv al catalogului semnat de V.I. Djuric, se fac unele afirmații inexacte care trebuie revizuite. În primul rînd, autorul exagerează puțin însemnătatea acestor icoane, afirmînd că au o mare valoare artistică, îmbogățind cunoștințele asupra activității pictorilor iconari din România. În realitate colecția elvețiana se adaugă la marea masă a sutelor de icoane, care au fost cercetate de noi în Transilvania sau completează șirul atît de bogat al icoanelor brîncovenești din colecția Muzeului de Artă din București și din tezaurele mănăstirilor Olteniei. Apoi, se afirmă că abia în secolul al XIV-lea „*primele biserici de formă bizantină au fost construite și acoperite cu fresce inspirate de același stil*"[7]. Autorul ignoră descoperirea unui număr important de bazilici paleocreștine din secolele IV—VI și biserici din secolele XI—XII, care erau pictate, cît și prezența monumentelor pictate din Transilvania din secolele XIII—XIV. Iar mai departe, vorbind despre suflul popular și înrîurirea occidentală din icoanele secolului XVIII—XIX se afirmă că „*sub influența picturii pe sticlă germane și maghiare, va naște genul de icoane populare care va dăinui în unele regiuni pînă în zilele noastre*"[8]. În bibliografia destul de sumară a întregului catalog nu se menționează nici un studiu din literatura de specialitate românească. Cunoscînd doar în linii mari evoluția picturii de icoane românești, autorii catalogului nu au putut deosebi particularitățile provinciale și notele proprii diferitelor ateliere. De aceea, icoanele din Transilvania sînt tratate împreună cu cele brîncovenești, autorii sesizînd și la unele și la altele doar înrîuririle picturii occidentale. În realitate ușile împărătești (cat. 195), icoanele repre-

Geneva — Panoul principal din Sala icoanelor românești.

[6] Catalogul citat, nr. 202, aparține unei alte mari colecții Dr. Siegfried Amberg-Herzog, din Kölliken.

[7] Prefața Catalogului, p. 13, textul original francez.

[8] Prefața Catalogului, p. 14—15.

https://biblioteca-digitala.ro

ientînd pe Maica Domnului cu Pruncul şi cena Deisis (cat. 200–201) ca şi fragmentul de împlă (cat. 206) sînt din Banat sau zona sud-restică a Transilvaniei. O altă icoană împără-ească (cat. 207) reprezentînd tot scena Deisis u busturile apostolilor în jur este o replică naramureşeană a unei icoane moldoveneşti. În udul Transilvaniei ar putea fi localizate icoa-ele reprezentînd pe Sf. Nicolae (cat. 192) şi Arhanghelul Mihail (cat. 193). Mai rare ca realizare artistică ne apar două icoane similare u acele bănăţene aflate în colecţia Mitropoliei din Timişoara, care au figurat în expoziţia „Pagini de artă închinate Transilvaniei", deschisă la Bucureşti de la 29.XI.1968 pînă la 10 aprilie 1969 (cat. 200–201). Patru icoane brîncoveneşti (cat. 196, 198, 199–202) îşi găsesc nenumărate similitudini în şcoala de iconari al cărei centru a fost poate la Hurez sau Bistriţa, deoarece unele sînt înrudite pînă la identitate cu acelea păstrate în mănăstirile din nordul Olteniei. Înrîurirea barocă în tratarea veşmintelor şi a mobilierului, tendinţa occidentalizării figurilor, trăsături pe care le subliniază şi autorul prefeţei V.I. Djurić, se datoresc desigur legăturilor cu artiştii din sudul Transilvaniei. Elementele apusene în pictura de icoane din această etapă nu se pot atribui exclusiv înrîuririi şcolii cretane. Există în dezvoltarea artei româneşti un proces mai complex în care rolul Transilvaniei este hotărîtor. În grupul icoanelor din Transilvania se situează cele două frize aparţinînd unei tîmple din Banat, datată din 1765. Ele sînt localizate greşit în Maramureş. Selecţionînd doar cele mai importante lucrări, am dat în fişe datele esenţiale cu indicaţiile care lipsesc sau trebuie revizuite faţă de catalogul expoziţiei.

1. BOTEZUL LUI CHRISTOS

Elveţia, Lucerna. Colecţia W. Schweitzer. Inv. n. 42. Dimensiuni: 80×58×3 cm; tempera pe lemn. Transilvania, a doua jumătate sau sfîrşitul secolului al XVI-lea.

Icoana reprezintă pe Isus Cristos în picioare, stînd în rîul Iordan, pe cărămida care simbolizează zapisul lui Adam, alături personificarea Iordanului. Într-un peisaj stîncos, patru îngeri, drapaţi antic, iar pe malul opus, Sf. Ioan aplecat peste umărul lui Isus. Pe fondul icoanei sînt adîncite flori crucifere, închise în romburi. Acest mod de a lucra fondul se întîlneşte în icoanele din Transilvania în secolele XVI–XVII (tripticele de la Agîrbiciu, Bica-Mănăstireni, Simbăta de Sus etc.). Coloritul, modelarea draperiei veşmintelor şi anatomia figurilor amintesc icoanele moldoveneşti. Inscripţia slavonă este scrisă pe cadru cu roşu. Culoarea căzută în partea de jos a icoanei şi pe cadru.

Bibl.: **Cat. Geneva, nr. 191, pl. 191 (în culori).**

2. SF. NICOLAE

Elveţia, Lucerna. Colecţia W. Schweitzer. Inv. 75. Dimensiuni: 67,7×54,4×4 cm.; tempera pe lemn. Transilvania. Sfîrşitul secolului al XVII-lea sau prima jumătate a secolului al XVIII-lea.

Sf. Nicolae bust, în costum arhieresc poartă felon roşu-închis şi omofor alb. Nimbul este lucrat în relief. Barba şi părul sînt modelate cu albastru. Fondul este împărţit în două zone, cea superioară de nuanţă roşu-vermillon, cea inferioară verde metalic; cadrul este galben.

(Icoana este datată prea timpuriu în secolul al XVI-lea).

Icoana este deteriorată în partea stîngă, culoarea fiind căzută pe o porţiune foarte mare.

Bibl.: **Cat. Geneva, nr. 192, pl. 192 (în culori).**

3. ARHANGHELUL MIHAIL

Elveţia, Lucerna. Colecţia W. Schweitzer. Inv. 54. Dimensiuni: 69,3×52,2×3,5 cm.; tempera pe lemn. Transilvania. Sfîrşitul secolului al XVII-lea sau prima jumătate a secolului următor.

Arhanghelul Mihail bust, cu sabia ridicată în mîna dreaptă. Aureola este sculptată cu motive vegetale şi imitaţii de perle. Figura arhanghelului se detaşează pe un fond roşu-vermillon, contrastînd puternic cu verdele metalic al aureolei şi tonurile de brun şi verde măsliniu al aripilor fin haşurate. Mantia şi tunica sînt drapate în tonuri de roşu aprins.

Icoana este deteriorată, culoarea căzută pe suprafeţe mari pe fond şi ramă.

(În catalog este datată prea timpuriu din secolul al XVI-lea.)

Bibl.: **Cat. Geneva, nr. 193, pl. 193 (color).**

4. UŞĂ DE TÎMPLĂ

Elveţia, Lucerna. Colecţia W. Schweitzer. Inv. 61. Dimensiuni: 110×63,9×3 cm.; tempera pe lemn. Transilvania de sud-vest, Banat. Sec. XVIII.

Cei patru evanghelişti scriind la masa lor de lucru cu un rotulus în mînă, Sf. Ioan este reprezentat în gura peşterii, alături de discipolul său Prochoros.

În partea de sus motive florale de stil baroc sculptate şi aurite. Coloritul, modul de a trata arhitecturile şi cadrul în care se petrec scenele duc la atribuirea acestei uşi unui centru din sud-vestul Transilvaniei. Un exemplar similar se află în colecţiile bisericeşti din Arad şi Timişoara.

(În catalog este datată prea timpuriu în secolul al XVII-lea, în realitate aparţine veacului următor).

Culoarea căzută pînă la lemn în partea superioară a celor două canaturi.

Bibl.: **Cat. Geneva, nr. 195, pl. 195.**

DEISIS

Elveţia, Lucerna. Colecţia W. Schweitzer. Inv. 9. Dimensiuni: 84,4×67,2×2 cm.; tempera pe lemn. Banat. 1755.

Mîntuitorul bust, ţinînd evanghelia deschisă în mîna stîngă; începutul evangheliei scris în limba română şi data 1755. Sus bustul Maicii Domnului şi al Sf. Ioan Botezătorul. El poartă un hiton roşu peste himationul albastru închis, bogat decorat cu un galon de broderie şi perle.

Modul de a trata anatomia figurilor, coloritul şi tehnica situează această icoană în Banat. Icoane similare se păstrează în colecţia mitropoliei Timişoara.

Stare bună.

Bibl.: **Cat. Geneva, nr. 200, fig. 200.**

MAICA DOMNULUI CU ISUS COPIL

Elveţia, Lucerna. Colecţia W. Schweitzer. Inv. 20. Dimensiuni: 84,4×67,2×2,5; tempera pe lemn. Banat. 1755.

Maica Domnului bust, aplecată uşor spre dreapta ţine copilul pe braţul stîng. Ea poartă tunică albastră şi maforion roşu, ornamentaţia galonului care tiveşte răscroiala gîtului şi marginea maforionului este lucrată cu multă grijă în aur. Capul este încadrat de un nimb în relief. Ovalul feţii, linia ochilor, modul de a realiza carnaţia sînt identice cu icoana precedentă, ambele fiind lucrate de acelaşi meşter.

Stare bună, fondul uşor zgîriat.

Bibl.: **Cat. Geneva, nr. 201, fig. 201.**

https://biblioteca-digitala.ro

FRAGMENTE DE TIMPLĂ

Elveția, Lucerna. Colecția W. Schweitzer. Inv. 12.
Dimensiuni: Panoul central: 79,8×95×4 cm.
Celelalte trei panouri: 81 ×95×4 cm.
79,3×94,5×4 cm. 79,5×90×4 cm.
Banat. 1765.
Zugravul Stan.

Fragmentele unui registru de timplă reprezentînd scena Deisis în centru și cortegiul celor douăsprezece apostoli de-o parte și de alta. Lipsesc trei apostoli. O arcadă susținută pe colonaue în torsadă, între care este o frunză de acant, încadrează fiecare personaj. Atitudinea lor, modul de a trata figurile și modelarea platâ a draperiei, coloritul, sînt caracteristice zugravilor din sud-vestul Transilvaniei — Banat și Zarand. Indicarea numelor apostolilor este în limba română cu litere chirilice.

Inscripția de danie în limba română se desfășoară la picioarele apostolului Petru, continuîndu-se în celelalte două panouri, în care sînt reprezentați Sf. Pavel și Ioan. Inscripția are următorul conținut:

„Acești sfinți apostoli s-au făcut și s-au zugrăvit în zilele prea înălțatii crăesii noastre Marii Terezii și a preasfîntului arhiereului nostru Dionisie Novacovici și s-a plătit de mine Popa Toader împreună cu soțul meu Evdochia ficiorul lui Rà. . . Pavel și s-a zugrăvit de zugravul Stan anul acesta 1765 luna lui Iulie Popa Achidin fiind și eu".

(Inscripția este transcrisă cu greșeli în catalogul de la Geneva, interpretîndu-se ultimele trei cuvinte ca o localitate: Findeșieu; de asemenea în traducerea franceză a inscripției chirilice se omite numele zugravului Stan, afirmîndu-se că este șters).

Stare relativ bună, pictura ușor cojită.

Bibl.: Cat. Geneva, nr. 206, pl. 206.

ISUS CHRISTOS ÎNTRE APOSTOLI

Elveția, Lucerna. Colecția W. Schweitzer. Inv. 10.
Dimensiuni: 82×58,2×3 cm; tempera pe lemn.
Maramureș. 1789.

Mîntuitorul ca învățător, ținînd evanghelia deschisă în mîna stîngă, încadrat de busturile Maicii Domnului și Sf. Ioan Botezătorul, așezați deasupra norilor. Scena încadrată de un chenar sculptat în frînghie răsucită; același motiv mărginește întreaga icoană și desparte între ele busturile apostolilor, orînduiți de o parte și de alta a Mîntuitorului pe laturile verticale. Nimburile în relief decorate cu motive vegetale și imitații de perle.

Modul de a trata figurile, modelarea draperiilor, coloritul și ornamentația sculptată sînt caracteristice icoanelor lucrate în Maramureș. Icoana este o replică din secolul al XVIII-lea după un prototip cu însușiri artistice de la care a păstrat caracterul monumental al figurii lui Isus Christos și întreaga compoziție.

Culoarea ușor cojită pe porțiuni reduse.

Bibl.: Cat. Geneva, nr. 207, pl. 207.

DEISIS

Elveția, Lucerna, Colecția W. Schweitzer, Inv. 11.
Dimensiuni: 73,6×51,5×6 cm.; tempera pe lemn.
Sud-vestul Transilvaniei (?). 1812.

Isus Christos pe tron, în costum de arhiereu cu evanghelia deschisă pe genunchi; în spatele tronului în picioare Maica Domnului și Sf. Ioan Botezătorul. Modelarea figurilor în ocru cu conture cafenii. Veșmintele și tronul sînt decorate bogat cu motive create dintr-un sistem de puncte. Conturele siluetelor și figurilor sînt puternic accentuate. În partea de jos a evangheliei data cu cifre arabe 1812.

Stratul de culoare căzut în partea de jos și pe cadru; restaurată.

Bibl.: Cat. Geneva, nr. 208, pl. 208.

MAICA DOMNULUI CU PRUNCUL ÎNTRE PROFEȚI

Elveția, Lucerna. Colecția W. Schweitzer. Inv. 19.
Dimensiuni: 110×84,5×3,5 cm.; tempera pe lemn.
Moldova. Secolul al XVII-lea.

Maica Domnului bust, cu Isus copil pe brațul stîng. Sus, de o parte și de alta, busturile Arh. Mihail și Gavriil. Pe laturile verticale ale ramei, profeții mesianici în picioare, ținînd un rotulus desfăcut în mînă.

Fondul icoanei, laturile transversale ale cadrului și aureolele sînt lucrate cu motive florale în ușor relief aurit. Motivele se aseamănă cu acelea de pe icoanele de la Humor, icoana Sf. Paraschiva din colecția Muzeului de Artă și icoanele de la Neamț, fiind caracteristice sculpturii în lemn de la sfîrșitul secolului al XVI-lea și secolul următor în Moldova. Icoana are caracterul monumental fiind o replică din secolul al XVII-lea al unei lucrări mai vechi. Fața și maforionul par a fi suportat retușuri ulterioare.

Pictura cojită în partea dreaptă; ușoare deteriorări ale cadrului.

Bibl.: Cat. Geneva, nr. 197, pl. colorată 197.

MAICA DOMNULUI PE TRON

Elveția, Kölliken. Colecția Dr. Siegfried Amberg-Heerzog. Inv. 300.
Dimensiuni: 105,2×89,7×4 cm; tempera pe lemn.
Țara Românească. 1761.

Maica Domnului pe tron, înveșmîntată în maforion vișiniu ține copilul pe genunchi cu mîna stîngă. În spatele tronului bogat împodobit în stil baroc, arhanghelii Mihail și Gavriil în zbor deasupra norilor. Prin colorit, modul de a trata draperia și motivele baroce ale tronului, icoana aparține școlii brîncovenești tîrzii. Lucrări similare în colecția Muzeului de Artă din București.

Pe spatele icoanei sînt scrise cu litere chirilice două nume probabil ale zugravilor: Crăciun și Elie, și data cu litere grecești 1761.

Verniul este ars și pătat, stratul de culoare și de aur cojit superficial, pe ramă și în partea de jos.

Bibl.: Cat. Geneva, nr. 202, pl. 202.

SF. IOAN BOTEZĂTORUL

Elveția, Lucerna, Colecția W. Schweitzer. Inv. 58.
Dimensiuni: 95,5×63,5×3,5 cm; tempera pe lemn.

Țara Românească, sec. XVII—XVIII. Atelier din epoca brîncovenească.

Într-un peisaj stîncos Sf. Ioan Botezătorul ca profet purtînd aripi, în partea de jos scena tăierii capului. Coloritul, maniera de a așterne culorile și de a realiza carnația, folosirea aurului sînt caracteristice icoanelor cunoscute în număr mare, din epoca brîncovenească.

Icoana aparține aceluiași meșter care a realizat icoanele de la nr. 198—199.

Bibl.: Cat. Geneva, nr. 196, pl. 196.

DEISIS

Elveția, Lucerna. Colecția W. Schweitzer, Inv. 8.
Dimensiuni: 95,5×63,5×3,5 cm; tempera pe lemn.
Țara Românească, sec. XVII—XVIII. Atelier din epoca brîncovenească.

Mîntuitorul așezat pe tron, între Maica Domnului și Sf. Ioan Botezătorul în picioare. Tronul pe care stă Isus este bogat ornamentat cu motive florale baroce asemenea unei cizeluri de argintar.

Icoana se încadrează școlii de pictură brîncovenească prin coloritul, modul de a realiza anatomia figurilor și a trata draperia veșmintelor.

În partea de jos pictura cojită.

Bibl.: Cat. Geneva, nr. 198, pl. 198.

MAICA DOMNULUI CU ISUS COPIL

Elveția, Lucerna. Colecția W. Schweitzer. Inv. 14.
Dimensiuni: 95,5×63,5×3,5 cm; tempera pe lemn.
Țara Românească, secolul XVII—XVIII. Atelier din epoca brîncovenească.

Maica Domnului pe tron cu capul ușor aplecat ține pe Isus copil pe brațul stîng, în spatele tronului cei doi arhangheli în picioare. Icoana face parte din același ansamblu cu nr. 198, prezentînd aceleași particularități de tehnică, colorit și stil.

Bibl.: Cat. Geneva, nr. 199, fig. 199.

https://biblioteca-digitala.ro